

Chương trình Giảng dạy Kinh tế Fulbright

Học kỳ Xuân 2015

LỜI GIẢI BÀI TẬP 4

Câu 1 (20 điểm): Tác động của các hoạt động kinh tế đến tài chính doanh nghiệp

	Tổng tài sản	Tổng tài sản ngắn hạn	Hệ số thanh toán hiện hành	Thu nhập ròng của doanh nghiệp	Diễn giải
a. Thu tiền về từ việc phát hành thêm cổ phần thường ra công chúng	Tăng	Tăng	Tăng	Không đổi	Tiền mặt tăng và Nguồn vốn tăng
b. Bán hàng thu tiền mặt	Không xác định	Không xác định	Không xác định	Không xác định	Tùy thuộc Doanh thu >, < hay = giá vốn hàng bán
c. Thuế thu nhập doanh nghiệp đến hạn phải trả cho kho bạc	Không đổi	Không đổi	Không đổi	Không đổi	Chưa có nghiệp vụ
d. Một tài sản cố định được bán với giá thấp hơn giá sổ sách	Giảm	Tăng	Tăng	Giảm	
e. Một tài sản cố định được bán với giá cao hơn giá trị sổ sách	Tăng	Tăng	Tăng	Tăng	
f. Bán hàng cho trả chậm	Không xác định	Không xác định	Không xác định	Không xác định	Tùy thuộc Doanh thu >, < hay = giá vốn hàng bán
g. Thanh toán tiền hàng mua kỳ trước cho nhà cung cấp	Giảm	Giảm	Không xác định	Không đổi	Giảm tiền mặt giảm nợ phải trả. Tùy hệ số TTHH >, < hay = 1
h. Trả cổ tức tiền mặt cho cổ đông	Giảm	Giảm	Giảm	Không đổi	Giảm tiền mặt và giảm Lợi nhuận chưa phân phối
i. Nhận tiền giải ngân từ ngân hàng cho khoản vay ngắn hạn	Tăng	Tăng	Không xác định	Không đổi	
j. Các khoản phải thu ngắn hạn được bán với giá chiết khấu	Giảm	Giảm	Giảm	Giảm	Giảm khoản phải thu = tăng tiền mặt + tăng chi phí khác
k. Các chứng khoán ngắn hạn được bán với giá thấp hơn giá sổ sách	Không xác định	Không xác định	Không xác định	Không xác định	Giá trị sổ sách của cổ phiếu bằng VCSH công ty phát hành/tổng số CP, không liên quan tới doanh nghiệp nắm giữ

	Tổng tài sản	Tổng tài sản ngắn hạn	Hệ số thanh toán hiện hành	Thu nhập ròng của doanh nghiệp	Diễn giải
l. Tạm ứng cho người lao động	Không đổi	Không đổi	Không đổi	Không đổi	Tăng tạm ứng và giảm tiền
m. Thanh toán các khoản chi phí hoạt động ngắn hạn	Giảm	Giảm	Không xác định	Không đổi	Giảm tiền - giảm nợ phải trả
			Giảm	Giảm	Giảm tiền – Tăng chi phí
n. Kỳ phiếu ngắn hạn được phát hành cho chủ nợ thương mại để hoán đổi các khoản phải trả đến hạn	Không đổi	Không đổi	Không đổi	Không đổi	Chỉ thay đổi hình thái khoản nợ
o. Kỳ phiếu 10 năm được phát hành để hoán đổi các khoản phải trả nhà người bán	Không đổi	Không đổi	Không xác định	Không đổi	Khoản phải trả người bán có thể là phải trả ngắn hạn hoặc dài hạn
p. Loại bỏ tài sản đã khấu hao hết	Không đổi	Không đổi	Không đổi	Không đổi	Giảm nguyên giá và tăng khấu hao
q. Thu tiền từ các khoản phải thu	Không đổi	Không xác định	Không xác định	Không đổi	Tùy khoản phải thu là ngắn hay dài hạn
r. Thiết bị được mua bằng kỳ phiếu ngắn hạn	Tăng	Không xác định	Không xác định	Không đổi	Thiết bị có thể là tài sản ngắn hạn (VD: công cụ dụng cụ) hoặc dài hạn (vd: tài sản cố định)
s. Mua hàng nhập kho trả chậm	Tăng	Tăng	Không xác định	Không đổi	Tăng tài sản - tăng nợ phải trả
t. Các khoản thuế phải trả ước tính tăng lên	Không đổi	Không đổi	Không đổi	Không đổi	Chưa phát sinh nghiệp vụ

Câu 2 (30 điểm): Hoàn thiện báo cáo tài chính và lập báo cáo ngân lưu

a. Điền vào những phần còn thiếu trong các báo cáo tài chính của công ty Phiêu Linh. (20đ)

Cân đối tài sản và nguồn vốn cuối năm 2013

ĐVT: Tỉ VNĐ

Tài sản	2013	Bước tính và đẳng thức kế toán áp dụng
Tài sản ngắn hạn	4.690	B2: Tài sản ngắn hạn + TS dài hạn = tổng tài sản
Tiền và chứng khoán ngắn hạn	615	B3: Tài sản ngắn hạn = Tiền & Chứng khoán + khoản phải thu + hàng tồn kho
Các khoản phải thu	1.605	
Hàng tồn kho	2.470	
Tài sản dài hạn	7.650	
Tài sản cố định ròng	6.550	B1: TSCĐ ròng = nguyên giá - khấu hao

Nguyên giá	7.535	
Khấu hao	985	
Tài sản dài hạn khác	1.100	
Tổng tài sản	12.340	
<u>Nguồn vốn</u>	<u>2013</u>	Bước tính và đẳng thức kế toán áp dụng
Nợ ngắn hạn	2.720	B2: Nợ ngắn hạn = Nợ vay + Khoản phải trả + Lương và thuế
Nợ vay	1.110	
Các khoản phải trả	1.230	
Tiền lương và thuế phải trả	380	
Nợ dài hạn	4.685	B3: Tổng nguồn vốn = nợ ngắn hạn + nợ dài hạn + Vốn CSH
Cổ phần ưu đãi	50	
Cổ phần phổ thông	1.000	B1: Vốn chủ sở hữu = CP ưu đãi + CP phổ thông + LN giữ lại
Lợi nhuận giữ lại	3.885	
Tổng vốn chủ sở hữu	4.935	
Tổng nguồn vốn	12.340	

Cân đối tài sản và nguồn vốn cuối năm 2014

ĐVT: Tỉ VNĐ

Tài sản	2014	Bước tính và đẳng thức kế toán áp dụng
Tài sản ngắn hạn	5.055	B2: Tài sản ngắn hạn + TS dài hạn = tổng tài sản
Tiền và chứng khoán ngắn hạn	620	
Các khoản phải thu	1.695	B3: Tài sản ngắn hạn = Tiền & Chứng khoán + khoản phải thu + hàng tồn kho
Hàng tồn kho	2.740	
Tài sản dài hạn	9.010	
Tài sản cố định ròng	7.910	
Nguyên giá	9.215	B4: TS cố định ròng = nguyên giá - khấu hao
Khấu hao	1.305	
Tài sản dài hạn khác	1.100	B5: Tài sản dài hạn = tài sản cố định ròng + tài sản dài hạn khác
Tổng tài sản	14.065	B1: tổng tài sản = tổng nguồn vốn

Nguồn vốn	2014	Bước tính và đẳng thức kế toán áp dụng
Nợ ngắn hạn	2.955	Tổng nguồn vốn = nợ ngắn hạn + nợ dài hạn + Vốn CSH
Nợ vay	1.110	Nợ ngắn hạn = Nợ vay + khoản phải trả + Lương và thuế
Các khoản phải trả	1.355	
Tiền lương và thuế phải trả	490	
Nợ dài hạn	4.815	
Cổ phần ưu đãi	50	
Cổ phần phổ thông	1.000	
Lợi nhuận giữ lại	5.245	
Tổng vốn chủ sở hữu	6.295	
Tổng nguồn vốn	14.065	

Mệnh giá mỗi cổ phần: 10.000đ/cp

Tổng số cổ phần đang lưu hành = Cổ phần phổ thông/Mệnh giá

$$= 1000 \text{ tỉ VNĐ} / 10.000 \text{ VNĐ} = 100 \text{ triệu CP}$$

Bảng báo cáo kết quả hoạt động kinh doanh 2013

ĐVT: Tỉ VNĐ

	2013	Giải thích
Doanh thu thuần	6.785	B1: Lợi nhuận gộp = doanh thu thuần - giá vốn hàng bán
Giá vốn hàng bán	3.330	
Lợi nhuận gộp	3.455	
Khấu hao	295	
Lợi nhuận trước thuế và lãi (EBIT)	3.160	B2: EBIT = lợi nhuận gộp - khấu hao
Tiền lãi	340	
Lợi nhuận trước thuế	2.820	
Thuế	950	B3: Lợi nhuận ròng = Lợi nhuận trước thuế - thuế
Lợi nhuận ròng	1.870	
Cổ tức ưu đãi	50	B4: Lợi nhuận ròng = Cổ tức ưu đãi + thu nhập ròng cho cổ đông phổ thông
Thu nhập ròng cho cổ đông phổ thông	1.820	
Trả cổ tức	625	
Lợi nhuận giữ lại	1.195	B5: lợi nhuận giữ lại = thu nhập ròng dành cho cổ đông phổ thông - cổ tức
Thu nhập trên một cổ phần (EPS)	18.200	ĐVT: đồng/CP (EPS = TN ròng/tổng số CP thường)
Cổ tức trên một cổ phần (DPS)	6.250	ĐVT: đồng/CP (DPS = cổ tức/tổng số CP thường)
Giá trị sổ sách trên một cổ phần (BV)	48.850	ĐVT: đồng/CP (BV = (Tổng vốn CSH-cổ phần ưu đãi)/tổng số CP thường)
Giá trị thị trường trên một cổ phần (MV)	22,5	ĐVT: nghìn đồng/CP

Bảng báo cáo kết quả hoạt động kinh doanh 2014

ĐVT: Tỉ VNĐ

	2014	Giải thích
Doanh thu thuần	7.545	
Giá vốn hàng bán	3.700	B1: Lợi nhuận gộp = doanh thu thuần - GVHB
Lợi nhuận gộp	3.845	
Khấu hao	320	
Lợi nhuận trước thuế và lãi (EBIT)	3.525	
Tiền lãi	395	B2: Lợi nhuận trước thuế = EBIT - tiền lãi
Lợi nhuận trước thuế	3.130	

Thuế	1.095	B3: LN ròng = lợi nhuận trước thuế - thuế
Lợi nhuận ròng	2.035	
Cổ tức ưu đãi	50	
Thu nhập ròng cho cổ đông phổ thông	1.985	
Trả cổ tức	625	
Lợi nhuận giữ lại	1.360	
Thu nhập trên một cổ phần (EPS)	19.850	EPS = TN ròng/tổng số CP thường
Cổ tức trên một cổ phần (DPS)	6.250	DPS = cổ tức/tổng số CP thường
Giá trị sổ sách trên một cổ phần (BV)	62.450	BV = (Tổng vốn CSH-cổ phần ưu đãi)/tổng số CP thường
Giá trị thị trường trên một cổ phần (MV)	26,85	

b) Lập báo cáo ngân lưu của công ty Phiêu Linh. (10đ)

Báo cáo ngân lưu (Phương pháp gián tiếp)	2014
Hoạt động kinh doanh	
Lợi nhuận ròng của cổ đông thường & ưu đãi	2.035
Điều chỉnh khấu hao	320
Điều chỉnh thay đổi trong vốn lưu động:	
Tăng/giảm trong các khoản phải thu	-90
Tăng/giảm trong hàng tồn kho	-270
Tăng/giảm trong các khoản phải trả	235
<i>Ngân lưu ròng từ hoạt động kinh doanh</i>	<i>2.230</i>
Hoạt động đầu tư	
Mua sắm tài sản cố định	1.680
<i>Ngân lưu ròng từ hoạt động đầu tư</i>	<i>-1.680</i>
Hoạt động tài chính	
Vay ngân hàng	130
Vốn chủ sở hữu	0
Chia cổ tức	-675
<i>Ngân lưu ròng từ hoạt động tài chính</i>	<i>-545</i>
Tổng ngân lưu ròng	5
Tồn quỹ đầu kỳ	615
Tồn quỹ cuối kỳ	620

ĐVT: Tỷ VNĐ

Báo cáo ngân lưu (Phương pháp trực tiếp)	2014
DÒNG TIỀN TỪ DOANH THU VÀ MUA HÀNG	
(1) Suy diễn dòng tiền thu từ doanh thu	
Doanh thu	7.545
(-) Chênh lệch trong khoản phải thu	90
(=) Tiền thu từ doanh thu	7.455

(2) Suy diễn dòng tiền chi mua hàng hoá	
Giá vốn hàng bán	3.700
(+) Chênh lệch trong hàng tồn kho	270
(=) Giá trị hàng mua trong kỳ	3.970
(-) Chênh lệch trong khoản phải trả người bán	125
(=) Tiền chi mua hàng hoá	3.845
DÒNG TIỀN TỪ CHI PHÍ KINH DOANH	
(3) Suy diễn dòng tiền chi cho chi phí kinh doanh	
Chi phí kinh doanh	0
(+) Chênh lệch trong chi phí ứng trước	0
(-) Chênh lệch trong chi phí phải trả	0
(=) Tiền chi cho chi phí kinh doanh	0
Báo cáo ngân lưu (Phương pháp trực tiếp) (tiếp theo)	2014
(4) Suy diễn dòng tiền chi trả lãi vay	
Lãi vay phải trả	395
(-) Chênh lệch trong lãi vay phải trả	0
(=) Tiền chi trả lãi vay	395
(5) Suy diễn dòng tiền chi trả thuế	
Thuế phải trả	1.095
(-) Chênh lệch trong khoản thuế phải trả	110
(=) Tiền chi trả thuế	985
TỔNG HỢP	
Ngân lưu ròng từ hoạt động kinh doanh	
(1) Tiền thu từ doanh thu	7.455
(2) Tiền chi mua hàng hoá	3.845
(3) Tiền chi cho chi phí kinh doanh	0
(4) Tiền chi trả lãi vay	395
(5) Tiền chi trả thuế	985
Ngân lưu ròng từ hoạt động kinh doanh	2.230
Hoạt động đầu tư	
Mua sắm tài sản cố định	1.680
<i>Ngân lưu ròng từ hoạt động đầu tư</i>	<i>-1.680</i>
Hoạt động tài chính	
Vay ngân hàng	130
Vốn chủ sở hữu	0
Chia cổ tức	-675
<i>Ngân lưu ròng từ hoạt động tài chính</i>	<i>-545</i>
Tổng ngân lưu ròng	5
Tồn quỹ đầu kỳ	615
Tồn quỹ cuối kỳ	620

Câu 3. Phân tích hệ số tài chính (50 điểm)

a) Hãy tính và phân tích các hệ số thanh toán trong các năm của công ty Tachi, so sánh với hệ số bình quân ngành và rút ra nhận xét. Như chúng ta biết, có những nhóm đối tượng quan tâm đến chỉ số này, chẳng hạn như (i) các nhà quản lý để điều hành doanh nghiệp, (ii) ngân hàng để phân tích khả năng trả nợ, (iii) cổ đông để định giá cổ phiếu. Theo anh/chị, những nhóm người này có sự quan tâm giống nhau đến nhóm chỉ số thể hiện khả năng thanh khoản này không? Hãy giải thích. (8đ)

	2012	2013	2014	Bình quân ngành
Hệ số thanh toán hiện hành	2,33	1,46	2,58	2,7
Hệ số thanh toán nhanh	0,85	0,50	0,93	1
Hệ số thanh toán tiền mặt	0,120	0,021	0,082	

Nhận xét: Các hệ số thanh toán của Tachi đều thấp hơn bình quân ngành trong cả 3 năm. Điều này cho thấy khả năng chi trả nợ ngắn hạn của Tachi thấp hơn so với các công ty cùng lĩnh vực. Đặc biệt vào cuối năm 2013, hệ số thanh khoản của Tachi rất thấp, cho thấy doanh nghiệp có thể đang rơi vào tình trạng khó khăn tài chính, hoặc vay nợ ngắn hạn nhiều hơn, hoặc thay đổi cơ cấu tài sản, dùng tài sản ngắn hạn đầu tư nhiều vào tài sản dài hạn.

Với các nhà quản lý để điều hành doanh nghiệp: họ cần đảm bảo các hệ số thanh toán ở mức an toàn, nhằm giảm thiểu rủi ro Tachi bị rơi vào trạng thái cạn kiệt nguồn tiền, không thể thanh toán các khoản vay nợ đến hạn, dẫn tới phá sản. Việc duy trì một khả năng trả nợ tốt còn giúp doanh nghiệp dễ tiếp cận tín dụng ngân hàng hơn, với chi phí thấp hơn. Họ quan tâm đến hệ số thanh toán tiền mặt trên tương quan với nợ ngắn hạn phải chi trả sớm (ví dụ lương, tiền thuế trong tháng, lãi vay...) nên hệ số thanh toán tiền mặt chúng ta tính được ít có ý nghĩa với nhà quản lý. Họ có công cụ để xác định hệ số này một cách chuẩn xác hơn, bằng cách loại bỏ những khoản phải trả ngắn hạn nhưng thời gian chi trả lâu hơn (phải trả theo tiến độ hợp đồng, các khoản thuế được hoãn nộp, nợ vay gốc phải trả trong nhiều tháng tới...). Ví dụ phần lớn nợ ngắn hạn phải trả vào cuối năm, thì trong đầu năm doanh nghiệp không nhất thiết phải duy trì lượng tiền mặt và đầu tư ngắn hạn cao, và không quá lo ngại về hệ số thanh toán tiền mặt thấp vào thời điểm đó.

Với hệ số thanh toán nhanh và thanh toán hiện hành, vốn thể hiện mối tương quan chặt hơn giữa khả năng tạo ra tiền trong thời gian gần và nghĩa vụ thanh toán nợ tương ứng. Các nhà quản lý có thể quan tâm nhiều hơn, nhằm trả lời rằng, trong khoảng thời gian vài tháng tới, lượng hàng tồn kho vừa bán được và khoản phải thu vừa đòi được, cộng với tiền mặt và đầu tư ngắn hạn có đủ trả các khoản nợ trong giai đoạn đó hay không? Tuy nhiên cũng như hệ số thanh toán tiền mặt

mặt, nhà quản lý doanh nghiệp sẽ dùng các thông tin nội bộ và công cụ để điều chỉnh các hệ số đó ở mức độ phù hợp hơn cho mục đích quản trị.

Với Ngân hàng, họ quan tâm tới hệ số thanh toán tiền mặt nhiều nhất, kế đó đến hệ số thanh toán nhanh và thanh toán hiện hành. Một hệ số thanh toán tiền mặt cao và ổn định mang dấu hiệu doanh nghiệp sẽ thanh toán tốt các khoản lãi và nợ gốc đến hạn. Nếu điều này không được thỏa mãn, ngân hàng sẽ xem xét thêm hệ số thanh toán nhanh và thanh toán hiện hành, kết hợp với đánh giá khả năng thu tiền khách hàng và bán hàng của doanh nghiệp.

Các cổ đông sẽ quan tâm nhiều tới hệ số thanh toán tiền mặt vì điều này ảnh hưởng lớn tới chính sách cổ tức của công ty. Với lượng tiền mặt nhiều, sau khi thanh toán các nghĩa vụ nợ mà vẫn còn dư dả, doanh nghiệp có thể chi trả nhiều cổ tức tiền mặt. Nếu thiếu tiền mặt, dù kết quả lợi nhuận khả quan, thì ban quản trị rất khó mạo hiểm chi trả nhiều tiền cho cổ đông, mà thay vào đó, có thể sẽ chỉ chi trả bằng cổ phiếu hoặc từ chối chi trả cổ tức bằng một số lý do đặc thù nào đó.

Họ cũng quan tâm ít tới các hệ số thanh toán còn lại, dưới góc độ nhìn nhận liệu doanh nghiệp có bị mất khả năng thanh toán hay không.

	Nhà quản lý	Ngân hàng	Cổ đông
Hệ số thanh toán hiện hành	Quan tâm trung bình	Quan tâm trung bình	Quan tâm ít
Hệ số thanh toán nhanh	Quan tâm trung bình	Quan tâm trung bình	Quan tâm ít
Hệ số thanh toán tiền mặt	Quan tâm ít	Quan tâm nhiều	Quan tâm nhiều

b) Hãy tính số vòng quay hàng tồn kho, số ngày các khoản phải thu, số vòng quay tài sản cố định và số vòng quay tổng tài sản. Anh/chị đánh giá về mức độ tối đa hóa tính hữu dụng của tài sản của công ty Tachi so với các công ty trong ngành như thế nào?(8đ)

	2012	2013	2014	Bình quân ngành
Số vòng quay hàng tồn kho	4,00	4,97	3,86	6,1
Số ngày các khoản phải thu	37,35	30,76	39,17	32
Số vòng quay tài sản cố định	9,95	9,08	7,92	7
Số vòng quay tổng tài sản	2,34	2,68	2,20	2,5

Số vòng quay hàng tồn kho thấp hơn ngành cho thấy doanh nghiệp bán hàng chậm hơn. Tuy vậy, điều này cũng tương đương với việc doanh nghiệp tồn nhiều hàng hóa trong kho hơn, dẫn đến khả năng đáp ứng đủ nhu cầu khách hàng tốt hơn. Khó có thể khẳng định chỉ số này thể hiện khả năng quản trị hàng tồn kho kém hay do chiến lược tạo sự khác biệt của ban quản trị Tachi.

Số vòng quay các khoản phải thu hầu như lớn hơn bình quân ngành cho thấy việc thu tiền khách hàng tốn nhiều thời gian hơn. Tuy vậy, điều này lại mang tín hiệu rằng doanh nghiệp có chính sách trả nợ lâu hơn, và linh động hơn cho các khách hàng của mình. Khó có thể khẳng

định chỉ số này thể hiện khả năng thu tiền khách hàng kém hay do chiến lược tạo sự khác biệt của ban quản trị Tachi.

Số vòng quay tài sản cố định cao hơn bình quân ngành cho thấy với cùng một đơn vị tài sản cố định, thì Tachi tạo ra nhiều doanh thu hơn.

Số vòng quay tổng tài sản ngang với bình quân ngành cho thấy với cùng một đơn vị tổng tài sản, thì Tachi tạo ra lượng doanh thu ngang ngửa với bình quân của ngành.

Như vậy, có thể thấy việc quản trị tài sản của Tachi khá tốt hơn so với các công ty trong ngành.

c) Hãy tính hệ số thanh toán nợ, thanh toán lãi vay, thanh toán các khoản tài trợ tài chính của công ty Tachi. Tình trạng sử dụng đòn bẩy tài chính của công ty Tachi so với ngành như thế nào? Anh/chị có kết luận gì về độ rủi ro tài chính mà công ty Tachi đang gặp phải? (7đ)

	2012	2013	2014	Bình quân ngành
Hệ số thanh toán nợ	11,78	5,71	16,90	
Hệ số thanh toán lãi vay	3,35	0,10	6,28	6,20
Hệ số thanh toán các khoản tài trợ tài chính	0,89	0,19	1,58	8,00
Hệ số nợ	1,21	4,18	0,78	0,5

Trong đó, hệ số thanh toán nợ vay và tài trợ tài chính được tính theo công thức

$$\text{EBITDA coverage} = \frac{\text{EBITDA} + \text{Tiền thuê tài chính}}{\text{Trả lãi vay} + \text{Trả nợ gốc} + \text{Trả tiền thuê tài chính}}$$

Giả định rằng doanh nghiệp không thanh toán sớm các khoản vay dài hạn có phần trả nợ vốn gốc từ 12 tháng trở lên; và trong năm không phát sinh các khoản vay ngắn hạn rồi được tắt toán vào trước thời điểm cuối năm. Như vậy, phần trả nợ gốc sẽ tương ứng với vay ngắn hạn (được định nghĩa là các khoản vay có thời hạn thanh toán dưới 1 năm) và vay dài hạn đến hạn trả (là một phần trong khoản vay dài hạn sẽ được thanh toán trong 12 tháng tới). Đây chính là khoản mục nợ vay của Tachi.

Còn hệ số thanh toán nợ được tính theo công thức

$$\text{Hệ số thanh toán nợ} = \frac{\text{Giá vốn hàng bán} + \text{EBIT} + \text{Khấu hao}}{\text{Nợ gốc} + \text{lãi vay}}$$

Với nợ gốc, tương tự như giả định và cách tính Ebitda coverage, bằng nợ vay ngắn hạn của Tachi.

Hệ số nợ của Tachi luôn cao hơn so với ngành, đặc biệt vào cuối năm 2013, cho thấy Tachi sử dụng đòn bẩy tài chính cao. Điều này làm rủi ro của Tachi cao hơn so với ngành, họ dễ lâm vào tình trạng mất thanh khoản, phá sản hơn. Điều này cũng thể hiện qua các hệ số thanh toán lãi vay và tài trợ tài chính.

Nhìn chung năm 2012 và 2014, nguồn doanh thu tạo ra, sau khi trừ các chi phí cố định (không kể khấu hao) và giá vốn hàng bán có khả năng trang trải tương đối tốt các nghĩa vụ thanh

toán nợ vay, nợ gốc và tiền thuê tài chính. Năm 2013, nguồn thu tạo ra, dù dương, nhưng không đủ chi trả lãi, nợ gốc và thuê tài chính, đã khiến Tachi bị thua lỗ nặng nề. Tuy nhiên, trong năm gần nhất thì Tachi đã giảm nợ vay xuống, giảm đáng kể rủi ro tài chính.

d) Hãy tính biên lợi nhuận ròng, ROA, ROE của Tachi. Anh/chị có nhận xét gì về các chỉ tiêu này của Tachi và so với ngành? (7đ)

	2012	2013	2014	Bình quân Tachi	Bình quân ngành
Biên lợi nhuận ròng	2,56%	-1,63%	3,60%	1,51%	3,60%
ROA	14,24%	0,80%	15,70%	10,25%	9,00%
ROE	13,25%	-15,58%	20,01%	5,89%	17,90%

Với chỉ tiêu biên lợi nhuận ròng, Tachi hầu như thấp hơn ngành, đặc biệt bị âm trong năm 2013 do thua lỗ. Nhiều khả năng do họ sử dụng đòn bẩy tài chính cao, nên phải gánh chịu tỉ trọng chi phí lãi vay lớn.

Cho dù tính đến cả năm thua lỗ 2013, thì ROA của Tachi bình quân vẫn cao hơn so với ngành. Tuy nhiên, do sử dụng đòn bẩy nhiều, ROE của Tachi rất nhạy cảm với ROA. Khi ROA giảm xuống khoảng 14 điểm phần trăm trong năm 2013, thì ROE giảm nhiều hơn, đến khoảng 29 điểm phần trăm. Mặt khác, trong năm 2014, khi ROA tăng thêm chỉ 15 điểm phần trăm, thì ROE tăng tới 36 điểm phần trăm. ROE của Tachi dù khá thấp trong năm 2012 và 2013, nhưng trong năm 2014, họ đã vượt trội hơn so với ngành

e) Hãy tính các chỉ tiêu phản ánh tình trạng giá cổ phiếu của công ty Tachi. Từ các chỉ số này, theo anh/chị, các nhà đầu tư đang kỳ vọng tốt hay không tốt về triển vọng tài chính của công ty? (7đ)

	2012	2013	2014	Bình quân ngành
Hệ số P/B	1,28	1,08	1,54	2,9
Hệ số P/E	9,66	-6,31	12,00	16,2
Thị giá/Dòng tiền	38.64	54.55	55.32	7,6
Lợi suất thu nhập	10,35%	-15,86%	8,33%	13,16%

Hệ số P/B từ 1,08 đến 1,54 cho thấy, cứ mỗi đồng giá trị sổ sách của Tachi được các nhà đầu tư sẵn lòng bỏ 1,08 đến 1,54 đồng để sở hữu. Tuy nhiên, so với các doanh nghiệp khác trong ngành, thì bình quân họ sẵn lòng bỏ ra đến 2,9 đồng để sở hữu. Vậy chỉ số này cho thấy các nhà đầu tư kỳ vọng Tachi thấp hơn so với ngành

Hệ số P/E luôn thấp hơn so với bình quân ngành, đặc biệt năm 2013 thì hệ số này bé hơn 0. Điều này cho thấy cứ mỗi đồng thu nhập trên mỗi cổ phần được tạo ra, thì các nhà đầu tư đầu tư vào cổ phiếu của Tachi sẽ tốn ít chi phí hơn. Hay nói cách khác, nếu bỏ qua chi phí sử dụng vốn, thì thời gian hoàn vốn khi đầu tư vào Tachi thấp hơn so với các doanh nghiệp khác trong ngành. Do đó, việc đầu tư vào Tachi có rủi ro cao hơn.

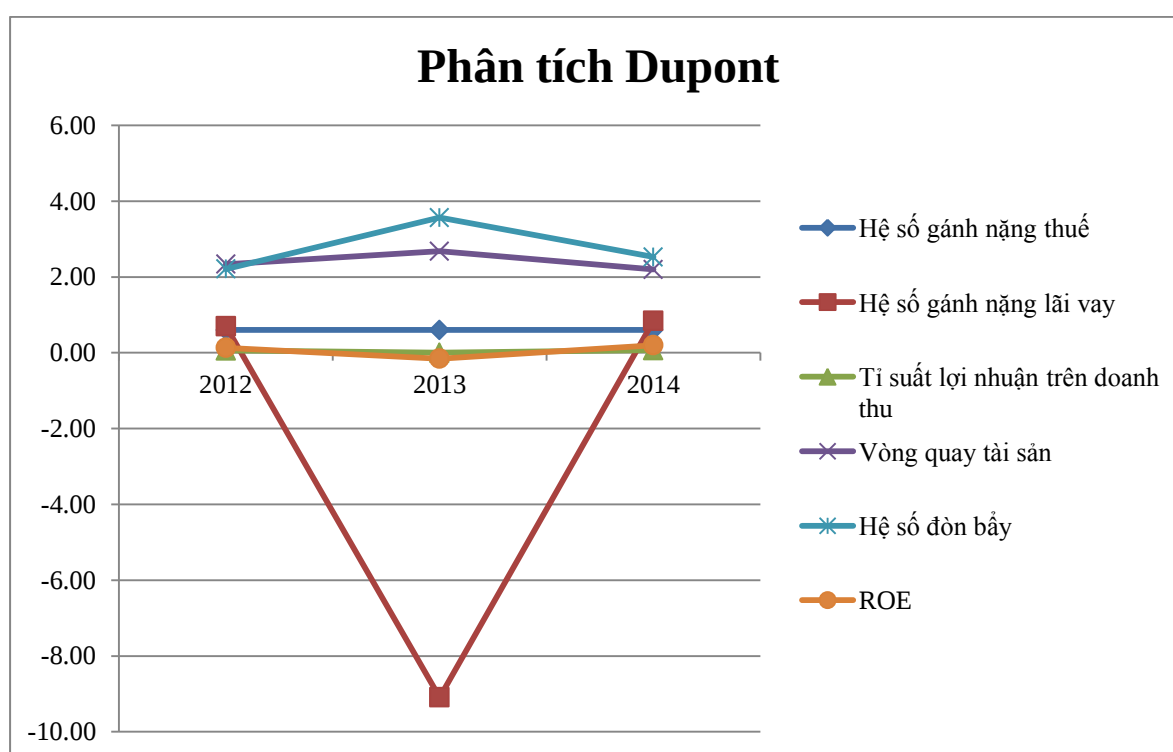
Hệ số Thị giá/Dòng tiền của Tachi cao hơn ngành vào năm 2012 và 2014 cho thấy cứ một đồng cổ tức nhận được, nếu nhà đầu tư đầu tư vào các doanh nghiệp trong ngành, họ chỉ cần bỏ

ra 7,6 đồng mua cổ phiếu. Tuy nhiên nếu họ đầu tư vào Tachi, họ phải bỏ ra tới 17,93-25,68 đồng.

Như vậy, các nhà đầu tư đang có kỳ vọng không tốt về Tachi.

f) Sử dụng phương pháp phân tích DuPont, hãy cho biết các yếu tố nào tác động đã đến tình hình lợi nhuận của Tachi trong những năm qua? (7đ)

Phân tích Dupont	2012	2013	2014
Hệ số gánh nặng thuế	0,60	0,60	0,60
Hệ số gánh nặng lãi vay	0,70	-9,09	0,84
Tỉ suất lợi nhuận trên doanh thu	0,06	0,0030	0,07
Vòng quay tài sản	2,34	2,6792	2,1974
Hệ số đòn bẩy	2,21	3,57	2,53
ROE	13,25%	-15,58%	20,01%

Các yếu tố tác động đến tình hình lợi nhuận, thể hiện qua chỉ số ROE của Tachi, bao gồm:

- Hệ số gánh nặng thuế: do thuế hiệu dụng Tachi phải nộp không đổi nên hệ số này có giá trị không đổi trong cả 3 năm, **không gây biến động lên ROE**
- Hệ số gánh nặng lãi vay: đây chính là **nhân tố chính** khiến ROE sụt giảm và âm vào năm 2013. Năm này, do ebit quá thấp, bé hơn lãi vay nên lợi nhuận trước thuế âm, dẫn đến Hệ số này giảm mạnh và âm.
- Tỉ suất lợi nhuận trên doanh thu: hệ số này giảm mạnh trong năm 2013 rồi tăng vào 2014. Trong năm 2013, tổng chi phí hoạt động tăng nhanh hơn nhiều so với tốc độ tăng doanh thu thuần nên tỉ suất này giảm mạnh. Năm 2014, tỉ số này tăng mạnh do tốc độ tăng doanh thu nhiều hơn tốc độ tăng tổng chi phí hoạt động. **Mức độ tác động là lớn.**

- Vòng quay tài sản: hệ số này biến động ít trong 3 năm qua, dao động từ 2,2 đến 2,7, nhìn chung **không tác động nhiều** đến ROE.
- Hệ số đòn bẩy: hệ số này có tương quan ngược chiều với hệ số gánh nặng lãi vay. Trong năm 2013, Tachi vay nợ nhiều nên hệ số này tăng mạnh. Nếu các yếu tố khác không đổi, việc gia tăng hệ số này sẽ khuếch đại lợi nhuận của Tachi. Tuy vậy, do thua lỗ, nên đòn bẩy tài chính cao đã làm gia tăng thua lỗ cho Tachi.

g. *Hãy viết một báo cáo ngắn (khoảng 500 từ) để phân tích những điểm mạnh và điểm yếu tài chính chủ yếu mà Tachi đang gặp phải? (6đ)*

Gợi ý một số nội dung phân tích:

Một số điểm mạnh tài chính

- Tachi có thời gian thu tiền khách hàng lâu hơn nên dịch vụ bán hàng của họ có tính cạnh tranh cao. Doanh nghiệp có xu hướng tích trữ hàng tồn kho nhiều hơn.
- Hiệu quả sử dụng tài sản khá tốt, một đơn vị tài sản như nhau thì Tachi tạo ra nhiều doanh thu, EBIT hơn so với ngành. Đây chính là năng suất thực sự của doanh nghiệp.
- Doanh nghiệp hiện nay đang có dấu hiệu giảm mạnh nợ vay, điều này góp phần giảm rủi ro thua lỗ và phá sản.

Một số điểm yếu tài chính

- Mặc dù đang có xu hướng giảm nợ, nhưng các hệ số thanh toán vẫn ở mức thấp cho thấy khả năng đáp ứng nghĩa vụ nợ chưa tốt so với ngành. Do đó Tachi sẽ đối mặt với rủi ro khó vay vốn ngân hàng, vay với lãi suất cao, khả năng bị từ chối mua hàng hay ít nhận được chiết khấu thanh toán, chiết khấu thương mại.
- Doanh nghiệp bán hàng chậm hơn so với ngành
- Triển vọng của các nhà đầu tư về Tachi là kém khả quan hơn so với ngành, nên họ sẽ gặp khó khăn khi muốn huy động vốn bằng phát hành thêm cổ phiếu. Ngoài ra điều này cũng ảnh hưởng tới thương hiệu của Tachi
- Hoạt động của Tachi trong 3 năm qua nhìn chung là không ổn định, có quá nhiều biến động, điều này có thể gây tâm lý lo ngại rủi ro cho những tổ chức có mối quan hệ kinh doanh với Tachi, các cổ đông và người lao động.